

Productieslag en perceelgericht bemesten

In het onderzoek 'Productieslag' werken 10 Koeien & Kansen bedrijven aan een hogere gewasproductie met de beschikbare meststoffen. Er zijn veel sleutels voor een productieslag, maar perceelgericht bemesten is overall een aandachtspunt. Het is de kunst om de bemesting zo goed mogelijk af te stemmen op de behoefte, waarbij meer precisie moet samengaan met een goede uitvoerbaarheid.

Samen met Gerard Abbink van BggAgroXpertus ontwikkelt Koeien & Kansen een eenvoudig reken-schema dat hierbij ondersteunt. Het schema gaat uit van een bemesting die is afgestemd op de opbrengst. Een prototype van de tool werd op 11 november gepresenteerd in Wageningen op de zeer levendige bijeenkomst 'Optimaal verdelen van mest in een bedrijfsomgeving'. Naast de deelnemende veehouders waren ook de bedrijfsadviseurs betrokken en geïnteresseerd. Het prototype wordt nog dit najaar verder ontwikkeld en getest op Proefbedrijf De Marke. Het is de bedoeling dat de pilotbedrijven het systeem toepassen als basis van het bemestingsplan van 2015.

Nadenken over perceelgericht bemesten geeft een impuls aan andere onderdelen van de ruwvoering. Zo is het van belang om productiviteit van percelen te kunnen vaststellen. Dat betekent: zo goed mogelijk schatten met het oog,

de grashoogtemeter, met sensoren, door tellen van opraapwagens per perceel of een loonwerker gebruiken die de oogst weegt.

De algemene doelstelling van 'productieslag' was om een toename te realiseren van de opbrengst van gras en maïs met 2 ton droge stof per ha. Het is verleidelijk om onze voortgang af te meten aan de omvang van de sleuvsilo's in dit jaar, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het weer ook mee heeft gewerkt...

*Koos Verloop,
Wageningen UR*

Kees van Wijk over 'Productieslag'

"Natuurlijk zit iedereen op een productieslag te wachten, maar dat betekent natuurlijk niet dat we het de afgelopen jaren nou zo slecht gedaan hebben. Zeker de deelnemers van Koeien & Kansen proberen altijd al om zo veel mogelijk voer van het land te halen. Dit jaar was erg goed, maar dat komt vooral door het groeizame weer.

Tot ongeveer twee jaar geleden had ik zelf wat proefveldjes op het bedrijf. Daaruit bleek dat elke kilo extra stikstof die ik in het voorjaar gebruikte, 20 kg extra droge stof per hectare opleverde. Als ik diezelfde kilo stikstof in augustus gebruik, levert dat maar 5 kg extra op. Ik probeer op het juiste moment de productieslag te maken. Bij droogte krijg ik hier op de zware klei enorme krimp-scheuren. Dan ga ik geen kunstmest strooien want dan gaat 60% van de stikstof verloren bij de eerste bui.

Bemesten doe ik liefst op het moment dat het supergroeizaam weer is. Het mooiste zou zijn als veehouders zelf de mest 10 maanden mochten opslaan. Dan kun je het zelf weten en alleen bemesten op het moment dat de plant er iets aan heeft. En je zou eigenlijk de kilo's die je het ene jaar bespaart, mee moeten kunnen nemen naar het volgende jaar. Als je dat nu doet moet je om niet in de knoei te komen de gift op vorig jaar boeken, anders gaat het niet goed!"

Equivalente maatregelen maisteelt

Omdat het nitraatgehalte van het grondwater in het zuidelijk zand- en lössgebied nog steeds te hoog is, wordt de norm voor stikstofbemesting van maïs vanaf 2015 20% lager. Dit zal ten koste gaan van de opbrengst. Als alternatief kan de teler vrijwillig maatregelen nemen met hetzelfde beperkend effect op de nitraatuitspoeling, door een betere benutting van de stikstof in meststoffen. In ruil voor deze extra verplichtingen mag er dan meer meststof worden gebruikt (equivalente maatregel).

Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de uitrijperiode van mest wordt beperkt tot het meest effectieve deel, dat dierlijke mest uitsluitend in de rijen wordt toegepast of dat het vanggewas eerder wordt gezaaid dan waartoe men nu verplicht is. Uiteraard moeten dergelijke equivalente maatregelen door de overheid zijn erkend als effectief en controleerbaar. Door het bieden van

deze mogelijkheid stimuleert de overheid 'best practices', omdat goede prestaties worden beloond.

We gebruiken de resultaten van Koeien & Kansen om aangepaste teelt systemen te bedenken die nu al als equivalent kunnen worden beschouwd, en we zoeken verder naar nieuwe mogelijkheden. De KringloopWijzer speelt hierbij een belangrijke rol. Die berekent immers hoe goed meststoffen in voorgaande jaren door de maïs zijn benut. Maar aanvullende voorwaarden zijn nodig omdat de KringloopWijzer nog niet voor de afzonderlijke percelen kan rekenen.

*Frans Aarts & Jouke Oenema
Wageningen UR*